

Epesas

Yesu pi wel wiak kutömweri sëën wë krismaki 32 pöta ök won sëën Pool pi Rom kak wii kaatak wë pep epwer retëng éak Tikikas mangkën wak së Epesas kaké ingre mor saurö mena. Pël één pit sangk kelak ka naë wieëa pötë wes mëa.

Pep epweri Poolök Aköpë ingre moröröaan retëng éa. Tiar pim möönre koröpö, pi tiarim kepönö. Tiar pim kaat, pi möör wapët. Tiar pim öng koröp oröön pi tiarim omp koröp oröa.

Pöt epël wia.

Ngön ngës rëaut 1:1-2

Kristoore pim ingre morörö 1:3–3:21

Kristook yal menak wëauta ngönte 4:1–6:20

Ngön mëët 6:21-24

---

1 ¹O Epesas ingre mor saurö, kosang wesak Yesu Kristoë kentöökë
ënëm éeim wëaurö, ne Pool Anutuu këmtak Yesu Kristo pim ngön
yaaö omën nampök pep epwer retëng é yaningk. ²Anutu tiarim Pepapre
Aköp Yesu Kristo piarpim komre kolapre mayaap pöt ningkën arim naë
wiaap.

Tiar Kristook yal menak wëën Anutu welaköt elnieim wë

³Tiar Kristook yal menak wëën tiarim Aköp Yesu Kristo pim Pepap
Anutu puuk kutömweriaan ngönënë welaköt ke nentere nent nineim wë.
Pötaanök ping wesak mepa. ⁴Anutuuk ngaan panëér yanger won wiaan
pim éöetak ketre saun won öpenaataan Kristook yal mempenëak kom é
niulëa. ⁵Pi ngaanëér kön pil wiin wiakaima. Pötaanök pi lup sant elniin
tiar Yesu Kristook yal yemangkën pim ru niwasëpënëak kent kön wiak
köp pipël kosang wes niwia. ⁶Pi tiar pim ru paupaö panëëpök yal menak
wëën komre kolap ompyaut kësangën elniin wë. Pötaanök yaya mepa.

⁷Pi wel wiin pim iitak tiar utpetetakaan sum éak ent é niulëak saunat
kérë niulëa. Elei, Kristo pim komre kolap pöt peö éak wia. ⁸Yaap, pi pöt
kësangën elniak könre lup ngolöp pöt lë nimëa. ⁹Pël éak pimtë ngaanëér
köp wiin ompyao één Yesuuk ya mëempënaat pël kön wiin wiakaima
pötak énëmak pim kön élëëp wia pöt tekeri wes nina. ¹⁰Anutu pi epël

kön wia. "Ne wotpil weseim wëen akun kön wian pöt temanöm sëen kutömweriaan yangerakë omën epot pout erën wasën Kristook pep sak öpnaat."

¹¹Anutu pi omën nant eepenëak kön wiak pöt yok pangk yaaupök ngaanëer tiar Kristook yal mangkën pimorö pël sak öpenëak kön wia. ¹²Tiar wet rëak Kristook kaamök elniipenëak kor wakaim wë eporö Anutuuun két él epoté kön wieimeë pim komre kolap kësangën elnia pötaan yaya maim öpenëak pël kön wia. ¹³Arta ngön këet, Anutuu ar utpetetakaan niöpna ngön ompyaö pöt kat wiak Kristoon kön wi kosang wasën Anutuuuk Ngëengk Pul wet rëak yaö niia pö ar pimorö pöt pet elniipenëak ninaurö. ¹⁴Ngëengk Pulö tiarring wë pötaanök Anutuu omën ompyaö yaö elnia pöt öpenaat pöt éwat yes. Pël eak wakaim wë tiar pim komre kolap kësangën yaalnia pötaan yaya mepenëak Anutuuuk sasa niön piiring wakaim öpenaat.

Pool pi Epesas omnaröaan Anutuuun kimang mëea

¹⁵Ne ar tiarim Aköp Yesuun kön wi kosang wesak Anutuu omën tiarim karurö lup sant yaalmë pöta ngönte kat wiaut. ¹⁶Pötaanök két él epoté arimëen yak Anutuu yoore érep maimeë nem kimang ngöntak arimëen ök maim wë. ¹⁷Ne kimang ngöntak tiarim Aköp Yesu Kristoë Anutu, kutöm ë rangi Pepap, piin këekë éwat sénëetaan kön ompyaut nimpööre pim songönte tekeri wes nimpö pël eepenëak ök maim wë. ¹⁸⁻¹⁹En nem kimang ngön eptakta ar yas niaan wëen kutömweriaan omën ompyaut öneak kor wë pöt éwat sëere tiar pim ru niwesaurö omën nimpnaat kësang panëet pöt éwat sëere weëre kosang kaö pan tiar piin kön wi kosang weseim wëaurö ningkën wia pöt éwat së pël eënëetaan arim lupötë éwa elniipenëak ök maim wë. Pim weëre kosang tiarék wia pötak ²⁰ngaan Kristo weletakaan wal ë moulmëak o kutömweri pim yaapkëetakél moulmëen wë. ²¹Pël een Kristo pi omën kaö kutömweriaan yangerakë wëaurö pourö il mowesak kaö panë isak öpenëak moulmëa. Pöt peene eptakëer pëen won, enëm akunaööka wakaim om öpnaap. ²²Pël eak Anutuuuk omnant pout wa top eak pim ingrak rongan ë moulmëen omën pötë kaö sak wë pim ingre mor saurö tiarimëen kepön erën eak niulëa. ²³Möönre koröpöt kepönöök yal mangkën pangk eepna pöl tiar ingre mor saurö möönre koröp ket eak wë Kristook yal mangkën pangk eepnaat. En ingre mor saurö Kristook yal mangkën pangk yaë pöpök omën poutë peö eak pangk yaalni.

Anutuuuk tiar pourö Yesuring weletakaan wal ë niulëa

2 ¹Ngaanëer ar utpet ke nentere nent eeimeë pötök arim lupöt mën wel niwieima. ²Akun pötak kan utpetaoökél wë urmerarö kaöapök elniin pim naë së rë olëak wakaiman. Pi peeneeta ngön wa olë yaaurö

pitém lupötë wëën Anutuu ngönte wa olaim wë. ³Tiar pourö ngaan pitém ök koröpöökë kentötë enëm eimaut. Pël eeimeeë tiarim koröpöökë könöte enëm eimeeë naröa ök Anutuu kölöpta iri wakaimaut. ⁴Pël éautak Anutu pi ya ngës kësang éak lup sant kaö pan elnia. ⁵Pël elniak tiarim wa olë yaautaan lupöt wel wiauröak Kristooring wal é niulëa. Yaap, Anutu pi komre kolap elniak utpetetakaan niwa. ⁶Pi tiar Yesu Kristook yal yemangkën piiring wal é niulëak kutöm wëwëet ninak weëre kosangring öpenëak niulëa. ⁷Pi Yesu Kristoën pim lup sant elniaö pötak omën munt enëm orööpna pörö pim komre kolap kësang pan kësangën elnia pöt itaampënëak pël elnia. ⁸Pöt pi komre kolap yaalniem arim Kristoon kön wi kosang yewesautaan utpetetakaan niwa. Pöt arimtok yok pangk naën éan tapön. Anutuuk yaap elnia. ⁹Ar Anutuuk pël elniipënëak ya ompyaö nent namëngkën éaurö. Pötaanök arimtën ing ti wak angan. ¹⁰Anutu pimtok wëwë ngolöp epët nina. Tiar Yesu Kristook yal meneë Anutuu kan ompyaö kopëtaö wes nina pöök ing mësaim öpenëak pël elnia.

Kristook Yuta omnaröere köpël omnarö erën é niulëa

¹¹Ar ngaan köpël wakaimaurö pöten kön wieë. Akun pötak koröp kaut nailën wëën Yuta omën koröp kaut ila pöröak arën koröp kaut nailénörö pël niaimaut. ¹²Pël éen ar ngaan Kristo won wë ten Yuta omën Anutuu yaö sauröaring naön, pélleér wakaimaurö. Ar pörek wëën omën ompyaö nent enëm arimëen orööpnaataan kor naön. Én Anutuunta köpël wakaimaurö. ¹³Ngaan maimerek wakaimauröak peene Kristo pim iit arimëen il olëa pötak wa niulëen Yesu Kristook yal éak Anutuu naë wë. ¹⁴Pöt Kristo pimtok tiar mayaap yaningk. Ngaan Yuta omnaröere köpël omnarö tiarim naë kööre tok wiaan sowi kësangpel tekrak wiakaimaut. Pël éautak Kristook pim möönre koröpö këepöt wesa pötak sowi pö të olëak köpëlre Yuta omën pourö rongan kopëtet é niulëaut. ¹⁵Moses pim ngön kosangötre Yuta omnaröa yaaut won wasëpënëak pimtë koröpö këepöt wesa. Omën rongan nentepar pöteparë urtak rongan ngolöp kopëtet é niulëen tiar piik yal éak mayaaptaring öpenëak pël elnia. ¹⁶Pim këra yetaprak wel wia pötak Yuta omënere köpël omën pourö wa erën elniin këra yetap pörak Anutuu naë niulëak komre kap tiarim tekrak wieëa pöt won wesaut. ¹⁷Pël éen pi ten Yuta omën Anutuu naë wakaimauröere ar köpël omën maimerek waikaimaurö tiarëm mayaaptaring öpena ngön ompyaö pöt ök niapënëak waisa. ¹⁸Pöt Kristo tiarimëen wel wia pötaanök Yuta omënere köpël omën tiar Ngëéngk Pul kopëtaööring wë kan kopëtaö wes nina pöök së Pepa naë orööpnaat.

Ingre mor saurö tiar Anutu pim tup ngëéngkët

¹⁹Pötaanök akun eptak ar suurö won. Ar ngönën omnaröaring erën éak Anutuu ru sak wë. ²⁰Tiar pöt Anutu kaat. Ar ngëlangre pasöt Yesuu ngön yaaö omnaröere tektek ngön yaaö omnarö ten wapöt.

Ên Yesu Kristo pimënt pöt möör wapët. ²¹Pël eën tiar omnarö piik yal mampö seim wëen taë niwasën Aköpë tup ngëengkët pël orööpnaat. ²²Arta ten ingre mor sauröaring Kristook yal mangkën Ngëengk Pulöök elniin Anutu pim tupët pël sak wëen pi öngpök wë.

Anutuuk Pool köpël omnaröen ngön ompyaut ök mapënéak ya pöt mena

3 ¹Pool ne Yesu Kristo pim ngönte ar köpël omnaröen ök yeniak e taptaan wii kaatak neulëaut. ²Yaap, ar neen kat wian. Anutuuk komre kolap elnëak arim naë ya mëmpëak ök neaut. ³Pël neak pim ngön élëepöt war wes nenaut. Pöta ngön mëntte wet rëak pep epweri retëng äaut. ⁴Ar ngön pipët sangk kelak pöt nem könöök Anutu pim ngön élëepöt Kristoëen äaut ëwat panë san pöten ëwat sënëët. ⁵Ngön élëëp epët ngaan omën wë aprö ima pöröa naë Anutuuk tekeri wes nemangkën äautak peene eptakök Ngëengk Pulöök ten ngön yaaö omnaröere tektek ngön yaaurö tekeri wes yaningk. ⁶Ngön élëëp pöt epët. Köpël omnarö ar ngön ompyaut wak wë ten Yuta omnaröaring rongan kopëtet äak Anutuu omën ompyaut tenring pep sak wë. Pël eeë Yesu Kristook yal äak Anutuu ten Yuta omnaröen kup niwia pöt pep sak wë.

⁷Ne pim ngön ompyaut ök niamëak Anutu pim weëre kosangöök komre kolap kësang elnëak pim ya omën wes neulëa. ⁸Ne ngönën omnaröa iri wëaupök Anutu pimtok ar kopël omnaröen ngön ompyaut ök niamëak komre kolap kaö elnëak ya epëtak neulëaut. Kristo pim ulöpre moup ngön epët kaö panëët omnaröa yok pangk pout ëwat nasënganëët. ⁹Anutu ngaanëér omën él epot ket äaup pim kön epët élëëp wiak wakaima. Pël äautak peenök kön élëëp pöt omën pourö war wes nimpëak neea. ¹⁰Anutuu ingre mor sauröa naë pim ëwat ke nentere nent epot akun eptakök wëlél ë wiin enselöröere kutömweri weëre kosanpringörö pitta itenak ëwat sëpenëak élëëp wia. ¹¹Anutu pi ngaan akun wontak pim könöök ngön kosang wesa pöta këët tiarim Aköp Yesu Kristo wes yamëem tekeri wesa. ¹²Pël eën tiar piik yal eeë kön wi kosang wesak kasinkasin won Anutu naë yes. ¹³Pötaanök epël niamaan kat wieë. Ne arimëën yak këëmre këlangönü rangk wë eptaan arim lupöt irepan. Ar pöten ping weseë.

Pool pi Epesas omnaröaan Anutuun kimang mëëa

¹⁴Ne Pepen rar rë mowesirak arimëën kimang yemak. ¹⁵Pöt pi kutömweriaan yangerakë omën pourö tiarim pep sak wëen pim naëaan oröan. ¹⁶Anutu pi ë rangi pout pangk eeëaupök Ngëengk Pulö elmëën weëre kosang koir ningkën arim lupöt kaö sak kosang sënëak kimang yemak. ¹⁷Pël äak ar Kristoon kön wi kosang wasën pi arim lupötë öpënëak kimang yemak. Pël äak ar pim lup sant pötak misën il tëak

kosang sak taueé¹⁸ ngönën omën muntarö pitring ar pourö lup sant pöta songönre löore kalap naöökaan naöök pout kengkén éwat sënëak kimang yemak.¹⁹ Pël éak Kristoë lup sant omnaröa éwatöt il yewesa pipëta öngpök önëak kimang yemak. Pël éaan Anutuu naë lup moup peö éak wia pippel ar peö elniipnaan.

²⁰ Anutu pim weëre kosangöök tiarim lupötë ya yamëngk pöpök omën kaö panëët yaalniem tiarim kimang yamëëaare elniipënëak kön yawia pöt il yewas.²¹ Ingre mor sauröa naëre Yesu Kristoë naë pimëën yaya yal menmen aim om wiakaim wiaap. Yaap.

Ingre mor saurö tiar Kristoë möönre koröp sak wë

4 ¹Ne tiarim Aköp Yesu pim ngönëtaan wii kaatak neulëaup nook kosang wesak niamaan kat wieë. Anutuuk omën kaö panëëtaan yas niiaurö. Pötaanök wëwë ompyaö önëak niulëa pöl weë. ²Pël éeë arimtén kön wiin iraan ya wiap pötaring wë kar naröa könöm elniipna pipöt lup santak wetak weë. ³Pël éeë Pulö pim mayaapta wiirupök wa erën elnia pipët ilpan. Pötaan ngarangk éeim weë. ⁴Anutuuk pim omën ompyaö kopëtetaan kor öpenëak yas niaan tiarta rongan kopëtet éak Ngëëngk Pul kopëtaööring wë. ⁵Tiarim Aköp kopëtap kön wi kosang yewesaut kopëtet, én i yamëaut kopëtet. ⁶Pël éaan Anutu pi tiarim Pep ngawi kopëtap. Puuk pout kepön erën elnia. Pël éak tiar weëre kosang kaamök elniin pim yaat yamëngkén tiarim lupötë wëaup.

⁷Yaap, tiar rongan kopëtet éak wëën Kristook neenem yaatë weëre kosangöt nina. ⁸Kristo pim tiarimëën elnia pöta ngönte ngönën pepeweri epël wia.

“Pi kutömweri isëpënëak omën kësang pan il mowesak wii tëak mësak ngaarék isa.

Pël éak pi omnarö kësangën elmëa.”

⁹“Ngaarék isa” ngön pöt oröptaanök éa? Songönte epët. Pi wet rëak maim o ngaarëkaanök yangerak irëa. ¹⁰Pi irëaupök kutömre yang poutë pangk éak öpenëak kaalak kutömweri is pörek wëauröaan kaö sak wë. ¹¹Pël éeë pi tapöpök kësangën elniak omnarö weëre kosang kaamök elnieë narö pim ngön yaaö omën niwesa, narö tektek ngön yaaö niwesa, narö ngönën ök yaö niwesa, narö ingre mor sauröa ngarangk niwesa, narö rë yantuulaö niwesa. ¹²Pipët ngönën omnarö tiar pim ya ompyaut mëmpenaataan kopëta niwasën pim möönre koröp pöt tiarim naë kaö sak kosang sëpenëak omën piporö niulëa. ¹³Pipël pipël ya mëmpeimeë tiar kön wi kosang yewesaöre Anutuu Ruupë songönten éwat poutepar mëngkre mëngk sëen lup koptemer sak öpenaat. Pël éeë kaö sak Kristo pim wëwë ompyaö panëëtakél së öpenaat. ¹⁴Pël éak tiar rungaaröa ök nasënganëp kosang sak öpenaat. Pöt kent yamöön këra épotë étëp yaalmë pöl rungaaröa ök éngk ma e yewas pörök kaar omnaröa ngönötön kat

wiak kön irikor éak këlok sëpnaat. ¹⁵Pël éepnaatak tiar lup santaring wë ngön këet pëen aimeë kaö sak Kristo tiarim kepönöök pim ök sëpa. ¹⁶Pi tiarim kepönöök elniin ingre morre pöt nener yal menak omën sëen ompyaö yaë. Tiar kaö ke nentere nent neenem éepenéak kopéta wes nina pöta änëm yeem lup santaring neenemëen kaamök eeë kaö sak kosang sëpnaat.

Ingre mor saurö wëwë ngolöptak öpa

¹⁷Ne Aköpë urtak sak kosang panë wesak niamaan. Ar köpël omnaröa yaë pöl arim könöt omën pasutëél wiak önganok. ¹⁸Pitëm lupöt koö olëaan yak éwat nasën wë lup kosang éak Anutuu wëwëet kasëng menak tomökël wë. ¹⁹Pël eeë öö köpël pitëm könöt utpetatëél kosang wiak wë utpet ke nentere nent eimeë kewilring wë.

²⁰Ar pöt, wëwë pipët önëak Kristoë songönte rë naniulön éaut. ²¹Ar yaap Kristoë ngönte kat wiaurö. Ngön pipët Yesu pim ngön këet epél rë nuulön kat wiaut. ²²Ar lup ngaanötring wëen arim kentre kauratök morök elniin utpet wakaiman. Pötaanök lup ngaan pipot ent é olaë. ²³Pël éak Pulöök lupre kön ngolöp niwasëpnaan kuure mak mëak ²⁴lup ngolöp pipot wa mëeë. Pipot Anutuuk pim ök mëngk wesak ket éaut, wotpilre ngëëngk panëët.

²⁵Pötaanök arkaar yaaut moolëak ngön yaapöt pëen neneren ök maë. Pöt tiar Kristoë ingre mor sak nener yal yeë. Nenerenkaar apena pöt tiarim yal ea pöt ilpenaat. ²⁶⁻²⁷Ar kólöptak utpet nent éëngan. Setenëen kan motéénganëen kólöp éeim wëen kétëp ilepan. ²⁸Kékain yaauröök pöt sëp wesak omnant koirënëen kosang ngentiak ya mënak nant ngöntök yaaurö meneë. ²⁹Arim këmotëeaan ngön utpetat anganok ompyaut pëen omën kat wiipnaarö kaamök elmëépnaan aim weë. ³⁰Ar Anutuu Ngëëngk Pulöön ya utpet éëpnaat elmëëngan. Pi tapöök niöpna akunetak ar Anutu pimorö pöt pet elniipënëak yaö niwesaü pötaanök. ³¹Ar omën ya utpetaring yaaö, ngaare ya sangën, ngön kosang, ökre was, utpet pipot pout moolaë. ³²Ar ngöntre karurö kaamök elmëak arim lupöt meneë. Pël éak pitëm saunat won moweseë, Anutuu Kristoë kangiir arim saunat won niwesa pöl.

Tiar éwaöök öpa

5 ¹Anutuuk lup sant elniin pim ru sak wë. Pötaanök pim é pël eeë. ²Kristo pi tiarimëen yaköm éen lup sant elniak pim wëwëet tiarimëen yak keépöt wesak pim möönre koröpö omën köp nga kamp misëngringöt ar yaaö pöl Anutuun kiri éen kë sa. Tapël ar yakömre lup sant kantakël weë.

³Ar Anutuu omnarö. Pötaanök öngre omp nga yaaö, utpet wa ngangaaring omnantön kentre kaur ngön pipot kot nent arim tekrap

orööpan. ⁴Ngön ööaat, köntak yaaö puot, ngön utpetat, pangk naënganë pipot anganëp Anutuuun yoore ärëp aim weë. ⁵Ar epël kön wieë. Öngre omp nga yaaöre utpet wa ngangaaringöt yaaöre omnantön kentre kaur yaaö Anutuu urtak yangerakë omnantön omp ak yewesaö piporö Anutuuuk wa ngaöök mëäk wëwë kosangta yaö nemowaspan. ⁶Ar morök omnaröa utpet ke pilöt eënëak ngön kaar yenia pipot kat wiingan. Anutu omën pim ngön wa olëak utpet ke pil yaë piporö kangiir nga yaalmëaup. ⁷Pötaanök ar omën piporöaring wa meilak eëngan. ⁸Ar ngaan koutak wakaimauröak peene pöt Aköpök wa niulëen pim naë rë olëak éwaatak wë. Pötaanök éwaatak wëauröa wë pöl weë. ⁹Éwaatak wëa pöta keët epot. Lup ompyaö, wotpil, ngön yaapöt yaaö pipot. ¹⁰Pël eák ar omën nant eënëak pöt Anutuu kent eëpën ma won pöt éwat sakök eëe. ¹¹Kar naröak kouta omën mosut yaëen kaamök eënganok omën pouröen wëwë pipotön utpetat pël ök maë. ¹²Ne omën elëëp yaaö pipotön naëngan, amaaten eö yaë. ¹³Pël éaap tiar omën ke pilöt tekeri wasën éwaatak elmëen pipotë songöte yoolök sak wiaapnaat. Pöt omën tekeri yewas pöt éwaaöök wesira. ¹⁴Pöta ngonte epël wia.

“Ka ureëaup, ni wal eë.

Lup wel wiaup, öp së.

Pël eën Kristook éwa elniipnaan.”

¹⁵Pötaanök arimtë wëwëatön ngarangk këekë eëe. Kön wonöröa wëwëat önganëp könringöröa wëwëat weë. ¹⁶Peene akun eptak tiarim naë utpetat kësang pan wia. Pötaanök akun nant il mëënganëp akun poutë omnarö kaamök elmëak kosang ngentiak ya mëmpa. ¹⁷Pötaanök ar köpël eënganëp Aköpë ya ngön ya pipöt kön wieë.

¹⁸I ngaat nak kön irikor eëngan. Piptak utpet yaniwas. Pötaanök pël eënganëen Anutuu Pulöök arim lupötë peö eák wiaapna pötaar elniip.

¹⁹Pël eëe karuröaring arim këmötök ngönën tanre tan Pulöök yanink pipot Aköpön lupre könötökta tan aim weë. ²⁰Pël eimeë akun poutë omën él epot poutëen tiarim Aköp Yesu Kristo pim yapintak tiarim Pepap Anutuuun yowe maim weë.

Öngre ompöröa ngonte

²¹Ar Kristoon yaya yaaurö. Pötaan neneraan inëen eëe.

²²Öngörö, Aköpön inëen yaalmë pöl arim ompöröa ikanöök weë.

²³Kristo tiar pim ingre mor saurö utpetetakaan niwa pöp tiarim kepön erën eák ngarangk elnieim wë pöl ompöpök pim öngöp ngarangk yaalmë.

²⁴Pötaanök ingre mor sauröa Kristoon inëen yaalmë pöl öngörö ar arim ompöröaan inëen elmëeë.

²⁵Ompörö ar, Kristo pim ingre mor saurö tiarimëen yak pim wëwëet këepöt wesa pöl arim öngöröaan lup sant elmëeë. ²⁶Kristo pim ngön ompyautak tiarim utpetat i niirak kölam niwesak tiar pim ingre mor

saurö Anutuuun yaö niwasëpënëak wel wia. ²⁷Pël éak tiar, pim ingre mor saurö, ketre saunere utpet ke nentere nent won kölam pëen ngëëngk niwesak pimtëen niöpënëak wel wia. ²⁸Ompörö ar arimtë koröpö sant yewas pöl arim öngörö sant moweseë. Pöt öngre omp pouwaar yal éak koröp kopétaö sak wë pötaanök. Omp namp pi pim öngöp sant yemowas pipop pimtë koröpööta sant yewas. ²⁹Tiarim naëaan omën namp pimtë koröpö këepöt newasën. Won. Pimtok pimtë koröpö kaömp menak ompyaö wesak ngarangk yaë. Pöta ök Kristook ingre mor saurö ngarangk elnieim wë. ³⁰Pöt tiar pim möönre koröp pöökë kaut pötaanök. ³¹Pöta ngön nent ngönëntak epël wia. “Omp namp pim élre pepaar sëp wesak öngöpök yal mangkén pöt piarip lupre koröp pöt kopëtap pël sak öpnaat.” ³²Ngòn élëep epta songonte öngpök wiaan nook kön wiin pöt Kristoonre pim ingre mor sauröaan yaë. ³³Pël éaa pimtë arimtëenta yaë. Ompörö ar arim koröpöön sant yaalmë pöl arim öngörö lup sant elmëeë. Pël éen öngörö arta arim ompöröa inëen elmëeë.

Ëlre pep, koontre yokot pitëm ngönte

6 ¹Rungaarö ar, Aköpëen yak élre peparöa ngön ngaarék weë. Pël éenë pöt ompyaö. ²Ngönëntak epël wia. “Ni nim élre pepaarë ngön ngaarék wë.” Ngòn kosang piptakéer Anutuuuk yal menak kup mowia. ³Pöt epët. “Pël éämë pötak yangerak akun wali ömëët.”

⁴Ën élre peparö, ar arim koontre yokoturö ya sangën mongawisngan. Ar ngönën rë moulak pepänöm mëäk ngarangk elmëeë. Pël éen pit kaö sak ngönënta énëm éëpnaan.

Inëen yaaore ngarangk pitëm ngönte

⁵Inëenörö ar, arim ngarangköröa ngön ngaarék weimeë Kristoën inëen yaalmë pöl pitën kasinkasin éak pitëmtëen pëen inëen elmëenëak weë ngentieë. ⁶Pöt arim ngarangköröak itaangkén ompyaö éëpnaataan pëen won. Ar pël yeem Kristoë inëenörö pël weseë Anutuu kan yanuulë pöök kön kengkëning seë. ⁷Pipët omnaröen kön wieë won, Aköpön kön wieë ya kë sak arim yaat mëneë. ⁸Ar epël kön wieë. Namp pi inëen wë ma won wë ya ompyaö mëmpna pöt Aköpök kangut ompyaö koir mampnaap.

⁹Ngarangkörö arta tapël arim inëenöröen ompyaö yaalmëem pitém kas éëpnaat elmëëngan. Aköp ar pouröa ngarangk ngawiap kutömweri wë pöp omnarö pim öötak isak irëak won, mëngkre mëngk wia.

Tiar nga omnaröa ök sak öpa

¹⁰Ne ngön kaut epël niamaan. Aköpök yal menak pim naëaan weëre kosangöt wak pötring weë. ¹¹Ar Setenök morök elniipënëak yaëen weëre kosangring tauak pi ke ur momëenëen Anutuu ngaë omnant yaningk pöt wak weë. ¹²Tiar omën möönre koröpring eroräring nga naalëen.

Won. Ensel utpetaröere Setenë inëen yaauröere yang ngarangk utpet koutak wéauröere urmer ke nampre namp mopöök wéaurö pitring nga yaal. ¹³Pötaanök ar Anutuuk ngaë omnant yaningk pipot wak weë. Pël een nga yaaröön pöt kangir elmëen kas sëen weëre kosangring tauanëet. ¹⁴Ar epél eák tauëe. Ngön këëtak yepat ket eák ureë. Ën wotpil wewë pötak ulpëen kosangëp ket ea pötë ök koröp oröön riipetakél mëak weë. ¹⁵Anutuu mayaap yaningk pöta ngön ompyaut omnaröen ök manëet kopëta wesak ing kör ket eák mëeë. ¹⁶Pël eák arim kön wi kosang yewesautakta ngilöatë ök wesak weë. Pël een pötök utpetatë pepap Setenë es wisangöt pörang urak sépnaat. ¹⁷Anutuu utpetetakaan yaniö kön pötak ul kosangta ök waëeë. Pël eák Anutuu ngöntak Ngëëngk Pulöökë öpwer pël sëen wak weë. ¹⁸Ar két él epotë Ngëëngk Pulöökë weëre kosangtak kimang maë. Anutuun kimang ke nentere nent maimeë kaaö köpél Anutuu omnaröaan kimang maë. ¹⁹Pël yeem ne ngönë ök memëak yaëen Anutu kaamök elnëak nem mema pöt këmtak newiin kas köpél ngön ompyaö élëep wia pöta songonte tekeri wasumaan nemëenta kaamök elnëak kimang maë. ²⁰Ne ngön ompyaut ök amëak Anutuuk neulëaupök nem pël yaautaan wii kaatak neulëaup. Pël een ar Anutuuk ne ngön ompyaut tekeri wasum pël neeaö pöl kas köpél mëmpaan Anutuun kimang maë.

Ngön mëët

²¹Tikikas puuk pep epwer wak wais ninak nem yaauta ngönöt pout ök niapnaat. Tikikas pöp tiarim kar panëep Aköpë këm ngön ngaarék wak inëen yaaup. ²²Pi nook arën tenim songonte ök niaan kat wiak ya kë sënëëk yak wes mëen yewais.

²³Anutu Pepere Aköp Yesu Kristo piaripök ar nem karurö mayaap tekeri wes ninak arim kön wi kosang yewesaut taë niwasën lup santaring weë. ²⁴Ar tiarim Aköp Yesu Kristoë naë rë olëak wë lup sant yaalmëaurö arim naë Anutuu komre kolap pöt wiaap.

[Yok pi tapët.

Ne arim karip, Pool.]